

Økologisk Landsforening

Politisk afdeling

Sk/6. oktober 20121

Til EU&Projekt@lbt.dk

6. oktober 2021

Høringsvar til forslag til Miljørapport over den danske CAP-plan 2023-27

GENERELT

Økologisk Landsforening efterlyser bedre sammenhæng mellem landbrugsaftalen og Danmarks strategiske plan for landbrugsstøtten

Den strategiske CAP-plan spiller en helt central rolle for den grønne omstilling i Landbrugsaftalen. Skal det lykkes, skal der dog ske flere væsentlige justeringer. Helt konkret skal alle eco-schemes kunne kombineres med eco-scheme til økologi. Eco-schemes til arealer med klima-og biodiversitetsformål skal tillade græsning på arealerne. Planen skal honorere, at landmænd lader deres arealer udvikle sig til en god naturtilstand, og landmænd, der allerede har givet naturen plads på dyrkningsarealerne skal anerkendes for dette og ikke tvinges til at lave nye småbiotoper. Økologisk Landsforening ser derudover gerne, at der etableres en helt ny konstruktion, hvor landmanden selv sammensætter pakken af forpligtelser. Denne model vil fjerne risikoen for, at der ikke er træk på midlerne og gøre budgetteringen meget enklere.

Oplægget illustrerer med al tydelighed problemet og behovet for en helt ny indretning af landbrugsstøtteprogrammet. Vedlagt er lagt forslag til opbygning samt motivation.

Som det foreligger, er der ikke nogen belønning for, at lade græsarealer opnå status af permanente græsarealer, eller lade arealer vokse sig ind i beskyttet status (§3 status). Tværtimod udelukker det arealerne fra flere støtteordninger, og stiller landmændene ringere i forhold til adgang til kompensation i forbindelse med udtagninger. Det er meget kontraproduktivt for en grøn omstilling i landbruget og for muligheden for at få mest mulig fælles gode ud af pengene.

Oplægget gør det kompliceret for landmænd, der gerne vil prioritere indsats for biodiversitet højt. Potentialerne i skovlandbrug er udhulet med en for snæver definition, og den indbyrdes relation mellem GLM 8, eco-scheme til biodiversitet, Bruttoarealmodellen og skovlandbrug og ikke-produktive elementer er kompliceret og umulig at kommunikere til landmænd. Det vil skabe stor frustration.

Det giver anledning til stor usikkerhed, at landmænd, der søger eco-scheme til økologi udelukkes fra flere af de udbudte eco-schemes. Økologisk Landsforening efterlyser en beregning af forskellige støttepakker, så det er muligt at vurdere, hvordan økologiske landmænd står, hvis CAP-planen gennemføres, som den er fremlagt.

Når økologer ikke kan søge i alle eco-schemes, er deres muligheder for at søge de midler hjem, som der er overført fra den direkte støtte til eco-schemes. Det er en stor økonomisk omkostning. De har i forvejen finansieret eco-schemes med de penge, de fik fra den direkte støtte, da det økologiske arealtilskud tidligere lå i søjle II.

Det er opsigtsvækkende, at økologer ikke kan søge midler fra eco-scheme til målrettet regulering, når økologernes areal tilsyneladende også indgår i grundlaget for max udvaskning fra rodzonen og de nye kvælstofkort på vandoplandene. Det kan vi ikke bakke op om.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at det vil være i konflikt med regeringens og støttepartierne forståelsespapir om et fordoblingsmål for økologi samt EU-kommissionens målsætning om 25% økologi i EU til 2030, hvis indretningen af den strategiske CAP- plan stiller økologer relativt ringere i den nye CAP- plan sammenholdt med i dag. Der bør på den baggrund laves en dækkende analyse af de økonomiske konsekvenser for de økologiske landmænd med en given udformning af den strategiske CAP-plan eftersom, den ikke må modarbejde målet om fordobling af det økologiske areal.

Økologisk Landsforenings kommentarer samlet på punktform

- a. Landbrugsstøtte bør ikke forbeholdes jordejere. Det er ude af trit med, at der arbejdes med nye ejerkonstruktioner mm. for at sikre et nemmere generationsskifte
- b. Udkastet opleves meget kompliceret og uoverskueligt, fordi der udbydes konkurrerende eco-schemes. Dvs. hvis der er søgt på eco-scheme til økologi, er der andre eco-schemes, der ikke kan søges.
 - Det er enklere, hvis der laves en åben menu, med additive tiltag, som landmanden selv sammensætter.
 - En åben menu med additive tiltag giver bedre mulighed for at præmiere landmanden for at lade arealer blive til permanente græsmarker og udvikle sig til beskyttet status. Økologisk Landsforening har vedlagt forslag til model, som er udarbejdet som et fælles forslag fra Danmarks Naturfredningsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Økologisk Landsforening.
- c. Arealer med permanent græs hos økologiske landmænd skal ikke indgå i opgørelsen over landekvoten, eftersom økologer er green by definition i nuværende periode og har ladet deres arealer ligge med permanent græs i forvisning om, at de ikke blev omfattet af landekvoten.
- d. Erstatningsbeløbet i engangskompensationsordningen skal tage højde for, at arealer med permanent græs kan være højtydende arealer på niveau med omdriftsmarker. Det er vigtigt, at en mark med permanent græs ikke automatisk takseres lavt fordi, den ligger i afgrødekoden permanent græs.
- e. GLM 8 kravet skal ændres, så eksisterende biotoper udenfor markblokken kan tælle med.
- f. Det er blevet meget kompliceret at give småbiotoper mere plads, idet det er sammensat af GLM 8 krav, skovlandbrug og Eco-scheme til biodiversitet. Landmanden kan ende med et kompliceret og ulogisk patchwork.

- g. Det er ubegrundet at bruttoarealmodellen kun tillader 20% små biotoper. Hvis arealet hovedsageligt skal ligge som et aktivt landbrugsareal er det tilstrækkeligt, at småbiotoperne højst udgør 50% af marken. Det bør overvejes, om procentsatsen skal opgøres på bedriftsniveau.
- h. Der skal laves en ny definition på skovlandbrug, da den der ligger i forslaget ikke giver den fornødne mulighed for at kunne drive arealet som ønsket til fordel for klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd samt muligheden for at skabe en ny biobaseret økonomi. Definitionen kan med fordel lægge sig op ad den definition, som også anvendes af verdenssammenslutningen for skovlandbrug.
- i. Eco-scheme til økologi. Økologisk Landsforening ser ikke behov for at hæve satsen til omlægningstillæg, men mener derimod at satsen på basistilskud til økologi med rette kan hæves, da økologi bidrager med flere goder end blot forbud mod pesticider og lavere gødningsanvendelse. Økologisk Landsforening vil gerne sikre, at der tidligst kan søge omlægningstillæg igen 5 år efter et areal er gået ud af økologi. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, hvis der kan indføres en minimumsbindingsperiode på arealet som certificeret økologisk, hvis der søges omlægningstillæg til et areal. Eco-scheme til økologi skal kunne kombineres med eco-scheme til biodiversitet, ekstensivering og målrettet regulering.
- j. Eco-scheme til biodiversitet skal ændres, så det tillader afgræsning, da dette er positivt både ift. at fremme biodiversitet og for at fremme kulstoflagring i jorden. Det skal endvidere selvfølgelig kunne kombineres med eco-scheme til økologi
- k. Eco-scheme til ekstensivering forud for udtagning til lavbundsprojekter skal tilpasses, så det tillader afgræsning uden tilskuds fodring. Arealer udtaget til lavbundsprojekter og natur er vigtige for det fremtidige hold af græssende dyr, og dyrene øger både biodiversiteten på og i jorden og kulstoflagringen i jorden. Det skal endvidere selvfølgelig kunne kombineres med eco-scheme til økologi
- l. Udbetaling af slagtepræmie bør have et dobbeltformål. Således bør det undersøges, hvordan og hvornår slagtepræmien kan kobles op på krav om, at dyrene overvejende har fået græs for at være berettiget til slagtepræmie
- m. ØL foreslår, at der udbydes flere nye eco-schemes. Et eco-scheme klima; Eco-scheme marknatur; Eco-scheme bevaringsværdige plantesoarter/ landracesorter.
- n. ØL foreslår, at det undersøges, om der skal udbydes et eco-scheme til dyrevelfærd
- o. Efterlyser beregninger af nuværende støtteindtægt hos en gns. øko-landmand og forskellige scenarier for støtteindtægt med den fremlagte CAP-plan.
- p. Efterlyser vished for, at økologer ikke er stillet relativt dårligere økonomisk med denne støttemodel end med nuværende, hvilket anses for væsentligt med tanke på, at der er et mål om at fordoble det økologiske areal.

Landbrugsaftalen, der er landet efter CAP planen blev sendt i høring, indeholder en pulje til investeringstilskud til økologer. Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at puljen tilrettelægges, så den ikke favoriserer store bedrifter. Mindre bedrifter med færre normtimer kan have samme behov for investeringsstøtte. Krav til størrelsen på investeringen kan også stå i vejen for, at mindre bedrifter kommer i betragtning. Der er ligeledes behov for at gøre midlerne tilgængelig for bedriftsleder,

der ikke selv ejer ejendomme. Disse forhold skal håndteres i en ny runde med investeringsstøtte, der henvises i øvrigt til høringssvar forud for dette års investeringspulje.

GENNEMGANG AF DELELEMENTER

Støtteberettigede

Det er vigtigt, at der gives videst mulig adgang til, at man ikke skal være ejer for at kunne søge tilskud. Det har særligt betydning for at give plads til generationsskifte og konstruktioner, hvor nye unge landmænd lejer eller forpagter sig ind som landmænd. Således kan Økologisk Landsforening ikke bakke op om, at det i afsnit 4.1.5 kræves, at den unge landbruger skal have en betydelig ejerandel af selskabet eller fremlægge en strategi for, hvordan ejerandelen gradvis øges over en periode for at opnå en støtte målrettet unge landbrugere.

GLM 1 opretholdelse af permanent græsareal

Referenceåret kan ikke være 2018, for de arealer, der har været dyrket økologisk. Økologi er for nuværende green by definition. De bedriftsansvarlige har ladet arealer ligge med græs i mere end 5 år i forvisning om, at arealerne ikke kunne underlægges krav om at blive opretholdt som permanent græsareal som følge af krydsoverensstemmelseskrav.

Flere økologer arbejder med holistisk afgræsning som afgræsningssystem. Det er et afgræsningssystem, hvor der qua afgræsningspraksis opretholdes et stort græsudbytte, og jordene ligger i mange på hinanden følgende år med græs. Der er økologer, der har 10 år gamle græsmarker, der yder fuldt på højde med græsmarker i omdrift. Jordens værdi som grundlag for en fødevareproduktion er derfor fuldt på højde med værdien på omdriftsjorde. Hvis disse arealer fanges af GLM1 kravet vil konsekvensen være, at arealerne falder i værdi, idet kreditforeningen har en praksis for at sætte værdien på permanente græsmarker lavere. Økologer, der har ladet deres græsmarker ligge med græs i forvisning om, at de ikke bindes af landekvoten føler sig ført bag lyset, hvis der nu indføres en regel, der alligevel binder arealet som permanent græsareal, og arealet dermed taber værdi, uanset at det har en høj dyrkningsværdi.

Der er behov for:

1. arealer hos økologer, der var green by definition indtil ikrafttrædelse af den nye CAP periode 1. januar 2023, ikke indregnes i DKs landekvote, som max må underopfyldes med 5%. Det er nødvendigt for ikke at få lovgivning med tilbagevirkende kraft.
2. GLM1 kravet må ikke stille sig i vejen for, at landbrugere lader marker med god bonitet, der også kan dyrkes som omdriftsjord ligge med græs ud over 5 år. ØL foreslår, at fastlæggelsen af hvilke arealer, der bindes af landekvoten afgøres af bonitet og historisk udbytte, således at landmanden ikke fastlåses, blot fordi vedkommende har eksperimenteret med carbon farming principper. Dette skal også modvirke, at kreditinstitutter pr. automatik nedskriver arealets værdi.

Økologisk Landsforening understreger, at det fremlagte forslag udløser en risiko for, at Danmark kommer under landekvoten. Den naturlige reaktion uanset, på det fremlagte er, at økologer hurtigst muligt pløjer deres vedvarende græsmarker om, for at reducere risikoen for, at det netop er deres marker, der kan

kræves fastholdt som permanente græsmarker jf. GLM 1 kravet. Den reaktion kan føre til, at Danmark ryger under landekvoten, selvom det ikke er sket før. Desværre vil det også være økologerne, der er i størst risiko for, at få krav om at reetablere en permanent græsmark, da de må forventes at fylde relativt meget i den gruppe, der reagerer ved at pløje græsmarkerne om, da de oplever det fremlagte som et nyt indgreb i forhold til, da de var green by definition. Så vi vil gerne understrege, at det haster med at lande en løsning, hvor økologer ikke bliver fanget af, at de tidligere var green by definition. Når referenceåret rykkes frem, så skal økologernes arealer ikke tælles med. Det haster ligeledes med at få meldt den løsning ud, idet rådgiverne ellers må formodes at rådgive landmændene om de nye regler og dermed skubber de til, at landmændene pløjer arealerne om.

GLM 8

Det er meget uhensigtsmæssigt, at Danmark vælger, at GLM 8 kravet kun kan opfyldes med uproduktive arealer, der ligger i markblokken. Der er landmænd, der af egen vilje har givet plads til småbiotoper og levende læhegn uagtet, at det betød, at arealerne mistede landbrugsstøtte. Det er helt urimeligt, hvis disse landmænd ikke præmieres for dette, men skal finde nye 4% som skal udlægges til småbiotoper og brak.

Med en procentsats på 4% vil der set ud fra et landsgennemsnit komme en tilgang i småbiotoper også selvom eksisterende småbiotoper kan medregnes.

ØL er bevidst om, at småbiotoperne i dag er tegnet ud af markkortene. Men de optræder reelt som "huller/sorte" områder og er dermed på sin vis allerede registreret.

ØL mener som minimum, at landmændene skal have mulighed for at rette deres markkort til, så de lægger eksisterende småbiotoper til. Hvis der ikke gives mulighed for dette, er der givet et stærkt incitament til at nedlægge eksisterende biotoper, inden den nye CAP programperiode, og opfylde GLM8 kravet ved at etablere nye småbiotoper. Det vil være et tab for biodiversitet og klima.

Inklusion af eksisterende småbiotoper vil i øvrigt øge muligheden for at producere økologisk honning, da det vil betyde, at alle småbiotoper dermed kan tælle med som nektargrundlag, når der udpeges mulige opstillingssteder for bistader, der skal producere økologisk honning. Det er vigtigt, at støttereglerne rummer flest mulige incitament til at sikre gode forhold for bestøverne. Eksisterende småbiotoper skal selvfølgelig kunne tælle med til opfyldelse af GLM 8 kravet.

Bruttoarealmodel

Det er meget positivt, at DK har kæmpet for at skabe plads til det, der har fået navnet "Bruttoarealmodellen". Økologisk Landsforening stiller sig imidlertid helt uforstående overfor, at ministeriet kun vil tillade, at 20% af arealet bevokses med småbiotoper.

Forordningen kræver, at arealet hovedsageligt består af areal, der kan dyrkes landbrugsmæssigt. Det vil bogstaveligt være opfyldt, hvis mindst 50% af arealet er dyrkbart. Bruttoarealmodellen er en nem måde at give plads til at praktisere skovlandbrug på. I den forbindelse vil Økologisk Landsforening gerne op på en tilladt bevoksningsgrad på 30%. ØL vil derfor lægge stor vægt på, at %-satsen for fremvækst af biotoper sættes op.

Skovlandbrug

Landbrugsstyrelsen foreslår, at skovlandbrug består af en blanding af træer og buske med frugt, bær og nødder i kombination med mindst én anden afgrøde. Det er en definition, som ØL stiller sig helt uforstående overfor, da den er helt utilstrækkelig i forhold til, hvordan skovlandbrug indrettes.

Formålet med skovlandbrug er at give landbruget mulighed for at integrere træer og buske i landbrugsproduktionen, hvor træer og buske tjener alsidige formål. Det kan være høst af frugter, bær, nødder, løv til foder, løv dyr selv "græsser", høst af biomasse til div. formål både energi og nye biobaserede materialer, kulstofbinding, jordens vandholdende evne, robusthed over for meget nedbør henholdsvis tørke, bidrag til biodiversitet, dyrevelfærd.

Økologisk Landsforening ønsker deraf følgende definition. Skovlandbrug er et *"areal med vedafgrøder i afveksling med landbrugsafgrøder eller udegående dyr. Op til 50% af arealet målt på kronedække kan være dækket med bevoksninger med vedplanter"*.

Det er i øvrigt en definition, der bruges internationalt og af Verdenssammenslutningen for skovlandbrug: <https://www.worldagroforestry.org/about/agroforestry>

ØL ser ikke udfordringer med den definition, som foreningen foreslår ift. kontrol, idet marken indberettes som et skovlandbrugsareal, og dermed er det klart, at det ikke skal leve op til kriterier for f.eks. lavskovsarealer, selvom der kan indgå arter, der også kan bruges i lavskovsbevoksninger.

ØL er opmærksom på, at landmanden ud over areal med skovlandbrug i overensstemmelse med den definition, som ministeriet har foreslået qua bruttoarealmodellen kan have 20% småbiotoper på marken og derigennem få plads til andre træer og buske end frugt, bær og nødder. Det er imidlertid uhensigtsmæssigt at lave reglerne, så landmændene skal stå med et patchwork for at kunne drive arealet som ønsket til fordel for klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd samt muligheden for at skabe en ny biobaseret økonomi. Det giver ikke ligefrem den enkelhed, som alle efterspørger.

STØTTEORDNINGER FOR DIREKTE BETALINGER

Slagtepræmie

Opretholdelse af dyrepræmier bør forudsættes af, at dyrene har en dobbeltfunktion. Økologisk Landsforening foreslår, at det er et mål, at slagtepræmien betinges af, at dyrene overvejende lever af græs i sommerhalvåret, som de selv henter, og at mindst 60% af deres foder, når de er færdigudviklede drøvtyggere, er grovfoder. Der bør igangsættes en undersøgelse af konsekvenserne af denne tilpasning samt muligheden for at indføre det frem mod 2030.

Eco-scheme til økologi

Økologisk Landsforening bakker op om, at betaling til økologi for at undlade at bruge pesticider og holde sig under en lavere N kvote udbydes som et etårigt eco-scheme under søjle I.

Principielt var ØL dog også indstillet på at udbyde et åbent eco-scheme system, hvor den enkelte krydser diverse forpligtelser af i sin årlige indberetning og derigennem samler sin egen pakke uafhængigt af, om

bedriften er certificeret til økologisk produktion. Det ville skabe en enklere model med lige behandling af alle, hvor der ikke er behov for at vurdere risiko for dobbelt kompensation ved deltagelse i flere eco-schemes, jf. kommentarerne i indledningen til dette høringssvar

ØL bakker op om, at der tilbydes et tillæg, der dækker tab i omlægningsperioden. Det har værdi, at der er en økonomisk sikring i denne periode. ØL ser dog ikke grund til at øge satsen. Det er ikke en høj tilskudssats i omlægningsårene, der sikrer vækst i det økologiske areal. Vækst følger af, at der er en sikker økonomi som økolog samt et marked, der betaler den nødvendige pris. Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at foreningen gerne ser, at der tidligst kan søge omlægningstillæg igen 5 år efter et areal er gået ud af økologi. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, hvis der kan indføres en minimumsbindingsperiode på arealet som certificeret økologisk, hvis der søges omlægningstillæg til et areal.

Økologisk Landsforening undrer sig over satsen på kr. 870, -. Når økologitilskud lægges over i eco-schemes er det muligt at toppe op med en incitamentsbetaling. Det mener ØL ikke, der er gjort, når den nuværende sats er fastholdt. Satsene er påvirket af den merpris, som økologien kan få hjem fra markedet og derigennem er økologien stillet i en unfair priskonkurrence overfor konventionelle produkter, da satsen er baseret på, at forbrugerne er villige til at betale en merpris for økologiske varer. Den omvendte prislogik er en væsentlig barriere for vækst i det økologiske areal.

ØL bakker op om, at økologerne kan søge et N-tillæg samt et frugt- og bærtillæg som foreslået.

Økologisk Landsforening mangler, at økologiens bidrag til større dyrevelfærd, samt det dokumenterede lavere antibiotikaforbrug i økologien omtales i planen, idet det ligeledes er målområder, som medlemslandene skal bidrage til, og dermed med rette også bør lægges til grund for satsen på økologitilskuddet. Yderligere er det relevant, at det beskrives eksplicit, at omlægning til økologi trækker i retning af flere afgrøder til konsum og færre husdyr. Højere prioritering af afgrøder til konsum og færre husdyr har en betydelig klimaeffekt og kan frigøre plads til natur, da der kan dyrkes mad til flere fra samme areal, når det dyrkes med konsumafgrøder sammenholdt med, hvis der dyrkes foder.

Økologisk Landsforening ønsker, at der bliver lavet en vurdering af, om Danmark skal gøre brug af den mulighed, der er givet i artikel 28, 5 b) til i 24 måneder at kompensere nationale krav, der går videre end EU-lovgivning i forhold til bla. brug af gødning, plantebeskyttelsesprodukter og dyrevelfærd.

Økologisk Landsforening finder det uacceptabelt og ubegrundet, at eco-scheme til økologi ikke kan kombineres med eco-scheme til ekstensivering med slæt, eco-scheme til biodiversitet og eco-scheme til målrettet regulering.

Såfremt ministeriet opretholder dette, bør det også lægges til grund for at hæve satsen til økologi, eftersom ministeriet dermed har frataget økologerne at søge de midler hjem igen, som der er overført fra basistilskuddet i søjle I til eco-schemes. Økologerne har allerede finansieret deres eget økologitilskud både ved overførslen fra basistilskud til eco-schemes og ved, at tilskuddet er flyttet fra søjle II til søjle I. Når økologer med eco-scheme til økologi udelukkes fra at søge andre eco-schemes, så stilles de relativt meget ringere end i det nuværende CAP-program. Det kan ikke forsvares, når der er en målsætning om at fordoble det økologiske areal, og økologi er dokumenteret at levere på klima, vandmiljø, biodiversitet, reduceret forbrug af pesticider og dermed drikkevand samt reduceret antibiotikaforbrug.

Fsva. indhold i de tre eco-schemes kan ØL ikke se begrundelsen for, at økologer ikke også skal kunne søge disse.

Eco-scheme til økologi finansierer ikke et krav om, at markerne med økologi-eco-scheme slættes. Satsen på eco-scheme til økologi svarer til tabt DB som følge af forbud mod at bruge sprøjtemidler, og omkostningen der kompenseres i ekstensiverings-eco-schemet er ikke bare, at arealet slættes, men at arealet ikke gødskes og ikke har en N-kvot. Økologer skal også kunne få finansieret, at deres arealer forberedes til at kunne indgå i udtagning af lavbundsjord. Det er selvsagt vigtigt, at økologer har samme mulighed for at få finansieret deres bidrag for tilpasset arealforvaltning til at nedbringe klimabelastningen samt N belastningen.

Eco-scheme til økologi finansierer ikke forekomst af småbiotoper ud over 3 eller 4%, hvilket er hensigten med eco-scheme til biodiversitet. Det er en aflagt effekt af økologi, at der konstateres mere liv i, under og ved de økologiske marker, men økologi sikrer ikke, at der udlægges småbiotoper, så dette er ikke finansieret med eco-scheme til økologi. Det vil være en helt urimelig forskelsbehandling, at økologer ikke skal kunne få betaling for de småbiotoper, som de giver plads til ud over de småbiotoper, der opfylder GLM 8 kravet, bare fordi økologi har en større forekomst af vilde plante- og dyrearter.

Satsen i eco-scheme til økologi finansierer ikke specifikt tiltag til beskyttelse af vandmiljøet. Satsen til eco-scheme på økologi dækker tab som følge af forbud mod pesticider og er i øvrigt modregnet forbrugernes betalingsvillighed.

Eco-scheme Miljø- og klimavenligt græs

Ordnningen med miljø- og klimavenligt græs burde indrettes, så der var en præmiering for at lade arealerne ligge med græs ud over år 3 samt en præmiering for at lade arealerne ligge til de bliver permanente græsarealer. Dvs. en progressiv sats fra år 3 til år 5 med bonus for at arealet opnår §3 status. Det er et eco-scheme med meget lille indgribende effekt, hvorfor satsen forekommer at være meget høj.

I sin nuværende form har ordningen karakter af en passiv arealstøtte, hvor klima- og biodiversitetsgevinsten nulstilles det år, arealet pløjes igen. Arealsatsen er alt for høj.

ØL henviser til den vedlagte model, som er fremsat af ØL, RGO og DN i fællesskab som eksempel på en mere hensigtsmæssig løsning med de rette incitament.

Eco-scheme til ekstensivering med slæt

I tillæg til at eco-scheme til ekstensivering selvfølgelig skal kunne søges af økologer, så har ØL kommentarer til kriterierne i det fremlagte eco-scheme.

Økologisk Landsforening finder det meget problematisk, at arealer under dette eco-scheme ikke må afgræsses med dyr, der ikke tilskudsføres.

Dyrene tilfører ikke næringsstoffer, de fjerner næringsstoffer, når de tages af arealet. De kan derudover medvirke til at lægge mere kulstof ned i jorden, og altså øge arealets funktion som kulstoflager. Derudover øger dyrene også arealernes bidrag til biodiversitet.

Drøvtyggerne har en særlig berettigelse i landbrugssystemet som følge af, at de kan gøre næringsstoffer fra ikke dyrkbare arealer tilgængelig for os mennesker. Et eco-scheme som det fremlagte går den helt forkerte retning, eftersom det netop er ikke dyrkbare arealer, der er fremtidens grundlag for drøvtyggere. Den dag

arealet indgår i et lavbundsprojekt med forhøjet vandstand, så skal arealerne selvfølgelig kunne afgræsses de uger eller måneder, hvor de ikke er for våde.

Såfremt græsningsforbud opretholdes, så skal det præciseres, at det er en ordning, der alene retter sig mod jorde med et særligt højt fosfortal, med et helt særligt indsatsbehov.

Eco-scheme biodiversitet

Dette eco-scheme er et komplet fejlskud. Det skal understøtte biodiversitet i det åbene land, i agerlandet som netop forvaltes af landbruget. Landbrugets særlige forudsætning for at fremme biodiversitet i tilknytning til småbiotoper er, at landbruget kan græsse arealerne med landbrugsdyr, så de ikke vokser til, og der kommer større variation. Hold af drøvtyggere er dernæst særligt berettiget af, at de har en dobbeltrolle, hvor de medvirker til at opretholde en lysåben natur samtidigt med, at de bidrager med produkter til køkkenet fra disse arealer. Afgræsning af arealerne vil kunne sikre bedre biodiversitet, øge kulstoflagring i jorden samtidigt med, at arealerne fortsat indgår i fødevareforsyningen til mennesker.

Det fremgår af udkastet, at arealet skal vedligeholdes, så der ikke sker opvækst af træer og buske af hensyn til at sikre, at arealet nemt kan indgå i driften igen. Eftersom der ikke må gå dyr på, så må der menes, at det skal slås med brakpudser, som ikke nyder stor anerkendelse i biologkredse, eller arealet skal løbende tages med i produktion, hvilket også forringer dets bidrag til biodiversitet. Det bemærkes, at der kan komme nye små træer det første år, det er taget ud til biodiversitet. Træer har aldrig stået i vejen for, at vi mennesker kan tage et areal i anvendelse som landbrugsareal, så der er ingen grund til at kræve, at der ikke sker opvækst af træer.

Forslaget vil betyde, at landmænd der for alvor vil fremme biodiversitet på deres arealer skal udlægge dem med skovlandbrug eller anmelde dem som småbiotoper under bruttoarealmodellen eller gå ind under bruttoarealmodellen, da de dermed kan lade dyr græsse på arealerne. Men dermed går de glip af biodiversitetsbetaling. Det vil sige, de der gør mest for biodiversitet får mindst betaling.

Økologisk Landsforening vil i øvrigt have slettet kravet om, at småbiotoper mindst skal være 0,5 ha. 7% med småbiotoper er 7%, uanset om arealet er sammensat af små eller store arealer. Små småbiotoper giver stor randeffekt, hvilket er vigtigt. I forhold til naturen er det bedste at have en blanding af store sammenhængende arealer og små arealer med randeffekter.

Eco-scheme til Planteproduktion særligt til afgrøder der kan indgå som konsum og proteinafgrøder

Der stilles forslag om et eco-scheme til planteproduktion, hvis arealet dyrkes med en eller flere afgrødekategori(er), der indgår i en af følgende afgrødegrupper: 1) frugt og bær, 2) grøntsager, 3) oliefrø og bælgæd (storfrøede arter i ærteblomstfamilien), 4) rodfrugter, 5) hør og hamp, 6) kartofler, og som udgør minimum fem pct. af omdriftsarealet.

Intentionen er god, vi skal fremme dyrkning af afgrøder til konsum, og vi skal i højere grad selv producere de proteinafgrøder, vi skal bruge til husdyrproduktionen.

Forslaget har imidlertid meget mere karakter af symbolpolitik. I praksis vil det fungere som en passiv arealstøtte. Der er ikke indbygget et noget for noget krav. Det fremlagte eco-scheme vil ikke få flere konsumafgrøder ud på markedet. Tilskuddet er inferiørt sammenholdt med dækningsbidraget på konsumafgrøder. DB/ha for ærter er 3. - 5.000,- kr./ha og 7. - 10.000,- kr./ha for kikærter.

Man dyrker kun konsumafgrøder, hvis man får en aftager til konsum, og hvis afgrøden når den rette kvalitet. Indsatsen for flere konsumafgrøder skal handle om markedsudvikling, hjælp til opstart af nye produkter, køkkenindsatser og sortsudvikling ift. i økologien, hvor vi har behov for andre sorter end dem, som vi har udviklet til konventionelle foderafgrøder.

Eco-scheme til planteproduktion bør erstattes af et eco-scheme klima til bedrifter med et lavt CO2 niveau – derigennem skaber vi incitament til at omstille fra husdyr til planteproduktion og ekstensivere husdyrproduktionen.

Vi har dårlige erfaringer med tilskud til udvalgte afgrøder, da det kan tilsidesætte den faglighed, der også skal ligge til grund, når landmanden sammensætter sit sædskifte. Eksempelvis skal landmanden være varsom med hvor mange bælgplanter, der er i sædskiftet for ikke at få sædskifteborne sygdomme. Desværre kan økonomi friste landmænd til at presse sædskiftet.

Eco-scheme målrettet regulering

Autoriserede økologer er udelukket fra at søge dette eco-scheme. Hvis økologer udelukkes fra at søge på dette eco-scheme, så skal økologer heller ikke omfattes af reduktionsmål i de forskellige vandoplande. Økologernes areal skal ikke medvirke til at opfylde reduktionsmålet, uden at de kan få del i samme betaling, som øvrige landmænd, ligesom økologer heller ikke med rette kan omfattes af ny reguleringsmodel (markmodellen, hvis de ikke kan søge samme finansiering til de frivillige N reduktionstiltag). Satsen i eco-scheme til økologi finansierer ikke specifikt tiltag til beskyttelse af vandmiljøet. Satsen til eco-scheme på økologi dækker tab som følge af forbud mod pesticider og er i øvrigt modregnet forbrugernes betalingsvillighed.

Effekten af økologi er en afledt effekt af det samlede økologisystem med færre dyr, mindre N, flere efterafgrøder, flere græsmarker, mere C i jorden, når økologien har et lavere N tab fra rodzonen, som ikke er finansieret af eco-scheme til økologi.

FORSLAG FRA ØKOLOGISK LANDSFORENING TIL NYE ECO-SCHEMES

Eco-scheme klima

Eco-scheme klima kan evt. erstatte eco-scheme til planteproduktion.

Eco-scheme klima skal opbygges, så udbetalingen styres efter CO2 e adfærden pr. ha. udtrykt som et indextal

Eco-scheme klima vil skabe incitament til at klimatilpasse produktionen og fremme omstilling til et landbrug med et lavere klimaaftryk. Ordningen kan kompensere en ny reguleringsmodel baseret på flere samtidige krav klima, kvælstof og plads til marknatur.

ØL og SEGES har udarbejdet Landbrugets Klimaværktøj, som kan lægges til grund for dokumentation af klimadfærd. Dette værktøj kan suppleres af en ny markmodel for N regulering samt dokumentation af bedriftens potentielle bidrag til marknatur.

Landbrugets klimaværktøj er klar til udrulning i 2022. Eco-scheme klima kan evt. startes op på grundlag af den dokumentation, som landmændene får udarbejdet med klimaværktøjet, alternativt kan det udbygges, når staten har tilpasset sit it-system, så dokumentationen kan hentes ind centralt. Som alternativ til eco-

scheme til planteproduktion er det ikke noget problem, at eco-scheme klima evt. først udbydes efter 2025. Det tager også tid at få opbygget kapaciteten i aftagerleddet til at tage imod konsumafgrøder. 13 tons ærter kan leveres på 3 – 5 ha., så det er en meget lille del af DKs landbrugsareal, der skal dyrkes med konsumafgrøder for, at det efterspørgslen i afsætningsleddet er imødekommet.

Eco-scheme marknaturindeks

Der skal udarbejdes et eco-scheme, der præmierer en bedriftsstruktur og adfærd, der øger sandsynligheden for god biodiversitet. Først skridt er at udarbejde et redskab til at fastlægge bedriftens marknaturindeks.

Oplysninger, der dokumenterer bedriftens marknaturindeks kan hentes i eksisterende indberetninger samt de indtegnede GLM8 elementer og småbiotoper under bruttoarealmodellen. Det vil således være muligt, at fastlægge marknaturindeks på basis af eksisterende oplysninger om bedriften.

Eco-scheme til dyrkning af bevaringsværdige/ landracesorter

Der er behov for at styrke landbrugets robusthed overfor klimaforandringer og fremme arbejdet med sorter, som kan dyrkes med lav N tilførsel, som har bedre konkurrenceevne overfor ukrudt og sorter, som evt. har interessante spisekvaliteter mm. Dertil kommer at det er vigtigt at fremme genetisk mangfoldighed. Det foreslås, at der udbydes et eco-scheme til dyrkning af bevaringsværdige sorter/ landracesorter. Dette initiativ kan evt. bygges ind i et eco-scheme til planteproduktion, hvis det opretholdes.

Eco-scheme dyrevelfærd

Økologisk Landsforening foreslår, at det undersøges, om der kan udbydes et eco-scheme til dyrevelfærd. I et sådan eco-scheme skal det være en præmis, at dyrene har adgang til marker. Det kan derudover baseres på et helhedsorienteret dyrevelfærdsscoringsystem, der sikrer bedst mulig sandsynlighed for, at dyrene kan udfolde naturlig adfærd, samt at produktionen er indrettet, så der er et samtidigt bidrag til klima og biodiversitet.

Betalingen er pr. ha.

SØJLE II TILSKUD, LANDDISTRIKTSUDVIKLING

Engangskompensation

Økologisk Landsforening konstaterer, at engangskompensation ikke kan søges til arealer med eco-scheme til økologi. ØL antager, at arealet må have været omfattet af et eco-scheme til økologi det forudgående år.

ØL antager ligeledes, at arealet må have ligget med skovlandbrug, lavskov eller frugtplantage i årene forud for at der søges engangskompensation ?

Fsva. satsen, så er det vigtigt, at arealer, der er kommet i kategorien vedvarende græsarealer, ikke automatisk kompenseres med en lavere sats. Som tidligere beskrevet i dette høringssvar, er der

husdyrproducenter, der praktiserer holistisk afgræsning, der har græsudbytter fuldt på niveau med højtydende omdriftsgræsmarker.

Plejegræsordninger

Det er meget positivt, at landmændene kan lave aftale om individuelt aftalt fast græsningstryk. Det bør aftales som et minimumstryk eller gns. tryk, der kan sættes lavt, så landmanden har mulighed for at styre trykket hen over året i overensstemmelse med plejeopgaven.